

**ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА
ПЛАНА ЗА
ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ
НА
„БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД
ПРЕЗ 2024 Г.**

Съдържание:

ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ	3
ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ	3
Период на Отчета	3
Планиране на необходимите разходи за доставки, строителство и услуги	3
Управление на извършваните разходи	5
Отчетени дейности за оптимизиране на разходите през 2024 г.	7
ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	9
Индикатор за „Ефективност на разходите“	9
Индикатор „Оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги“	10
Индикатор „Ефективност на технологичните разходи“	11

Основание за изготвяне

Настоящият отчет за изпълнение на Плана за оптимизиране на разходите е изготвен на основание изискването, заложено в чл.18, ал.1, Раздел III от НАРЕДБА № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г. за публично оповестяване и оптимизиране на разходите на търговските дружества с 50 и над 50 на сто държавно или общинско участие в капитала, извършващи дейности по Закона за енергетиката (Обн. - ДВ, бр. 68 от 30.08.2016 г., в сила от същата дата).

Отчетът е изготвен въз основа на данните за 2024 г. от Бизнес програма за периода 2024-2028 г. и съответните актуализации, съставени с данните от одитирания финансов отчет за 2024 г.

Отчет за изпълнение на плана за оптимизиране на разходите

„Булгартрансгаз“ ЕАД е независим газов оператор на газопреносната система на България в съответствие с изискванията на Директива 2009/73/ЕО относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, Регламент (ЕО) №715/2009 относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и Глава осем „а“ от Закона за енергетиката. Дружеството **не разходва** публични средства, а формира своите приходи от пренос и съхранение на природен газ.

Финансовото управление и контрол в „Булгартрансгаз“ ЕАД се осъществява чрез въведени от Ръководството системи, включващи политики, процедури и дейности, с цел да се осигури разумна увереност за постигане целите на Дружеството чрез съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори; надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативна информация; икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите; опазване на активите и информацията; предотвратяване и разкриване на нередности, както и предприемане на последващи действия.

В изпълнение на изискванията за добро финансово управление въведените правила са насочени към икономично, ефективно и ефикасно управление и разходване на публичните средства, в т.ч. и към придобиването с най-малки разходи на необходимите ресурси за осъществяване на дейността при спазване на изискванията за качество на ресурсите и постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на Дружеството.

Период на Отчета

Настоящият отчет за изпълнение на Плана за оптимизиране на разходите обхваща периода 01.01.-31.12.2024 г.

Планиране на необходимите разходи за доставки, строителство и услуги

Планираните разходи за 2024 г. са включени в Бизнес програмата на Дружеството, която е приета от Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД с протокол № УС №765/21.12.2023 г. и одобрена от Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД с Протокол НС №1/04.01.2024 г., в т.ч. Годишната програма за инвестиции и експлоатационна поддръжка, финансовите показатели, натуралните показатели и информацията относно състоянието и резултатите от дейността на Дружеството. Бизнес програмата на Дружеството е актуализирана към 30.08.2024 г. с Актуализация №1, приета от Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД с

Протокол УС №854/18.10.2024 г. и одобрена от Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД с Протокол НС №48/18.10.2024 г., повторно е актуализирана към 31.10.2024 г. с Актуализация №2, приета от Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД с Протокол УС №882/19.12.2024 г. и одобрена от Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД с Протокол НС №1/06.01.2025 г.

В Инвестиционната програма за 2024 г., която е част от Бизнес програмата, са включени обекти и продукти с планираните за тях разходи за доставки, строителство и услуги, които са групирани по лицензионни дейности, предназначение (изграждане на нови обекти, реконструкция, рехабилитация и основни ремонти на ДМА, доставки на машини и оборудване, текущи инспекции, ремонти и поддръжка, доставка на материали и консумативи).

По-долу е представена сравнителна таблица с информация за предвидените разходи, тяхното актуализиране и отчетни данни за 2024 г., разпределени съгласно групирането им по Програми, както следва:

Програма	Одобрена Бизнес програма за 2024 г.	Актуализация №1 към 30.08.2024	Актуализация №2 към 31.10.2024	Отчет за периода 01.01-31.12.2024 г.	Изпълнение на Бизнес програмата към БП 2024 г.	Изпълнение на Бизнес програмата към Актуализация №1	Изпълнение на Бизнес програмата към Актуализация №2
Програма	ОБЩО Годишни програми за	433 110	475 759	499 917	493 948	114,05%	98,81%
	Годишна програма за						
	Прединвестиционна подготовка:	6 087	1 892	1	1		
	Годишна програма за						
Инвестиции		363 700	449 749	484 047	480 736	0,02%	100,00%
Годишна програма за							
Експлоатационна поддръжка		63 323	24 119	15 868	13 211	132,18%	99,32%
						20,86%	83,26%

В съответствие с изискването, заложено в чл. 6, ал. 1 от НАРЕДБА № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г. за публично оповестяване и оптимизиране на разходите на търговските дружества с 50 и над 50 на сто държавно или общинско участие в капитала, извършващи дейности по Закона за енергетиката, Дружеството е изпратило за оповестяване систематизирана информация за планираните разходи за доставки, строителство и услуги, които са били планирани да се извършат през 2024 г. Систематизираната информация е изготвена въз основа на одобрените в Бизнес програмата на Дружеството разходи и същите са изпратени за оповестяване с писмо изх. № БТГ-04-04-51/11.04.2024 г.

С цел наблюдение, анализ и оценка на изпълнението на Бизнес програмата, в Дружеството са изготвени отчети за изпълнение на Бизнес програмата за всяко тримесечие на 2024 г., в които са отразени Годишната програма за инвестиции и експлоатационна поддръжка, финансовите показатели, натуралните показатели и информация относно състоянието и резултатите от дейността на Дружеството.

Обобщените резултати от извършените отчети през 2024 г. показват, добра финансова ефективност на Дружеството.

Уسوените средства за периода 01.01.2024 г. - 31.12.2024 г. представляват 98,81% от планираните за усвояване през 2024 г. средства в актуализация №2 на Бизнес програмата за 2024 г. на Дружеството.

Управление на извършваните разходи

Управлението на разходите през отчетния период е извършвано в съответствие с правилата, заложи в Плана за оптимизиране на разходите на „Булгартрансгаз“ ЕАД, като стриктно са спазени всички изисквания на приложимите закони и подзаконови нормативни актове, както и на вътрешните регламентиращи документи на „Булгартрансгаз“ ЕАД, като основните етапи са както следва:

- **Одобрение на разходите преди да е поет ангажимент към контрагенти и трети лица**

Правилата за планиране и одобряване на разходите, свързани със строителство, доставки и услуги са регламентирани във Вътрешните правила за възлагане на обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП), координиране и контролиране на изпълнението им (Правила), които са разписани и приети съгласно Устава на Дружеството и Правилника за работа на Управителния съвет, както и са в съответствие с „Вътрешните правила за предварителен контрол за законосъобразност“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД.

В „Булгартрансгаз“ ЕАД одобрението на разходите преди да е поет ангажимент към контрагенти и трети страни се извършва на два етапа – на етап планиране и на етап определяне на изпълнител за извършване на разхода.

На етап планиране, размерът на планираните разходи се приема чрез включването им в Бизнес програмата на Дружеството. Разходите за строителство, доставки и услуги са включени в Инвестиционната програма, която е част от Бизнес програмата, като са отнесени към отделни проекти или обекти.

Съгласно чл. 5, ал. 4, т. 2 от Закона за обществените поръчки „Булгартрансгаз“ ЕАД е секторен възложител на обществени поръчки. Разходите за услуги, строителство и доставки се извършват след провеждане на обществена поръчка за определяне на изпълнител, в съответствие с изискванията на Закона за обществените поръчки. По този начин Дружеството осигурява равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна конкуренция, пропорционалност, публичност и прозрачност. Провеждането на обществени поръчки и определянето на изпълнител се осъществява с оглед постигане на целта за ефективност при разходване на публичните средства, като се прилага критерия за възлагане „икономически най-изгодната оферта“, което от своя страна води до оптимизиране на разходите в следствие на съревнование между конкурентни страни.

Преди обявяване на обществена поръчка, документацията за провеждането ѝ, включително предвидените за нея разходи (както и цялостната законосъобразност) се одобряват от Изпълнителния директор или Управителния съвет и/или Надзорния съвет, като нивата на необходимо одобрение зависят от стойността на обществената поръчка.

- **Предварителен контрол преди извършване на плащания**

Извършените плащания през отчетния период са комплектовани със задължителните документи в зависимост от типа плащане, като отговорните служители стриктно следят за

спазване на законовите и вътрешните нормативни документи, като Вътрешни правила за предварителен контрол за законосъобразност, регламентиращи извършването на плащания за доставки, строителство и услуги.

Преди извършване на разход (плащане) по договори/възлагателни писма/доклади се представят за проверка:

- писмо - искане за плащане, с опис на всички приложени документи, относими към конкретния случай, в съответствие с утвърдената финансова политика на Дружеството. При наличие на авансово плащане се представят документите съгласно цитирана клауза от договора или съгласно предвиденото в доклада;
- оригинален първичен счетоводен документ, основание за извършване на плащане - фактура, надлежно одобрена от упълномощеното по договора лице, протокол или друго основание за извършване на разхода, когато се иска плащане без първичен документ.

Фактурите за разходи задължително се представят своевременно преди регламентираните срокове за плащане, с оглед осъществяване на предварителен контрол и недопускане на вреди от начислени лихви и неустойки.

➤ **Текущ мониторинг на разходите, анализ и предприемане на мерки за постоянно подобрене на разходната база (оптимизиране)**

Текущият мониторинг на извършваните разходи се извършва на тримесечна база, като се изготвят следните документи и анализи на извършените и планираните разходи за съответния период:

- Отчет на изпълнението на предвидените разходи за доставка, строителство и услуги в Бизнес програмата и актуализацията ѝ;
- Отчет на бюджетите на звената в Дружеството;
- Анализ на разходите през отчетния период в съпоставка със същия период на предходната година;
- Информация/отчет за изпълнение на обектите/продуктите от Годишната програма за Прединвестиционна подготовка и Годишната програма за инвестиции и поддръжка

Отчетната информация се анализира и се идентифицира необходимостта от актуализацията на Бизнес програмата и при необходимост се предлага оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги, съгласно тяхното предназначение по обекти/продукти.

➤ **Извършване на разходи**

В „Булгартрансгаз“ ЕАД изплащането на задълженията към контрагенти се извършва задължително по банков път след проверени и одобрени разходно-оправдателни документи. Нареддането на банкови преводи се извършва за предпочитане чрез **електронно банкиране** и след потвърждаването на нарежданията от минимум две оторизирани за това лица.

Извършените разходи през каса са за случаите на отчитане на разходи по служебен аванс, като служителите следва да попълват формуляр по образец и да прилагат разходно-оправдателните документи (касова бележка, фактура, командировъчна заповед и др.).

Отчитането става в **едноседмичен срок** след приключване на командировката или извършване на разхода. Не се допуска одобряване на искане за нов аванс при наличието на неотчетени стари задължения. На месечна база служител от счетоводството проверява салдата по подотчетни лица и изпраща напомнително писмо с копие до ръководителя на структурната единица към Дирекция „Финанси и контрол“.

Отчетени дейности за оптимизиране на разходите през 2024 г.

Разходите за услуги, строителство и доставки през 2024 г. са извършени след провеждане на общественени поръчки за определяне на изпълнител, в съответствие с изискванията на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

През 2024 г. структурните звена в Централно управление (ЦУ) на „Булгартрансгаз“ ЕАД, Експлоатационните райони към Дружеството и ПГХ „Чирен“ извършиха редица основни дейности за обектите, включени в Инвестиционната програма, като през отчетния период в резултат на проведени общественени поръчки (в т.ч. обявени и през 2023 г.) чрез обявяване на процедури по чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от ЗОП на обща прогнозна стойност в размер на 677 002 хил. лв. са сключени договори на обща стойност 676 385 хил. лв. (с включени договори, чиято обща стойност ще бъде известна след приключването им, като посочените данни са публикувани в официалната страница на Министерство на Енергетиката, изпратени с писмо с изх. № БТГ-04-04-9/22.01.2025 г.).

Всички дейности са извършени съгласно приетите Вътрешни правила за възлагане на общественени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП), координиране и контролиране на изпълнението им.

Отчетени дейности във връзка с предприетите конкретни мерки в Плана за оптимизиране на разходите за 2024 г.:

- Дружеството предприема действия по оптимизиране на разходите за лихви и такси, начислявани от обслужващите банки за извършване на преводи. В случаите, когато пазарните условия се подобряват спрямо договорените параметри, се предприемат съвременни действия за предоговаряне на условията по съществуващите договори. В резултат на тези усилия, през 2024 г. е договорено намаление на таксите за изходящи преводи с една от търговските банки в диапазона от 50% до 63% спрямо договорените условия през предходната година. Също така, благодарение на предоговаряне на условията с изпълнители при отложено плащане, е постигнато намаление на лихвените проценти по тези договори с 27%, като този ефект се отнася за 2024 г.
- Ограничи се използването на канцеларски материали и хигиенни консумативи, като за тази цел при планирането на обществените поръчки се обобщават заявките, за които е налице икономическа целесъобразност, с цел създаване на условия за постигане на по-добри финансови параметри, включително и съкращаване на разходите за доставка. Също така в Дружеството продължава прилагането на мерки за намаляване на използването количество хартия за копирни машини и лазерни принтери, като всички документи, свързани с оперативната дейност на Дружеството се печатат двустранно;

- През 2024 г. са монтирани 2 броя соларни инсталации. Всички амортизирани осветителни тела в Дружеството са заменени с LED лампи, които от една страна подобряват оптичните и енергийните свойства на осветителя, а от друга намаляват разходите за електроенергия.
- С оглед намаляване на разходите за мрежовите услуги, в т.ч. компенсиране на реактивна енергия в кабелните трасета на захранващите линии, са монтирани 4 броя реактори на обекти на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Също така в обектите на Дружеството, където индуктивните мощности са големи, са монтирани кондензаторни уредби. С тези мерки се елиминират реактивните загуби и се повиша ефективността на ел. съоръженията.
- През 2024 г. Дружеството продължава провеждането на редица мероприятия с цел оптимизиране на експлоатационните разходи за поддържане на ГТКА и компресорните станции (КС) в режим на пълна готовност и с оглед настоящата тенденция за пренос на природен газ, а именно като привеждане в режим на „студен резерв“ на част от ГТКА в Компресорните станции, като по този начин ел. енергията, която е необходима за поддържане на ГТКА в режим готовност се намалява с 950 kW/h.
- Съгласно изискванията на Закона за енергетика и Третия енергиен пакет, „Булгартрансгаз“ ЕАД е предприел необходимите действия за оптимизиране на разходите си за активна електроенергия, като за всичките си обекти е сключил договор с търговец на ел. енергия по свободно договорени цени, като се прилага цена, публикувана от БНЕБ за пазарен сегмент „ден напред“ с фиксирана надбавка от търгове, което от своя страна оптимизира разходите в максимална степен спрямо прилагането на единична твърда цена за периода на договора, която бива завишавана изкуствено от търговците с цел управление на риска от тяхна страна на база девиацията на конкретния сегмент, който се използва като основен източник за покупка на активна ел. енергия.
- В стойността на договора е предвиден и координатор на балансираща група и включва освен доставка и прогнозиране на потреблението на електроенергия от обектите на Дружеството, изготвяне на Графици от Координатора на балансиращата група, подаването им, коригиране при необходимост на подадените графици, отговорност за балансиране, потвърждаването им и всички дейности, свързани с участие в свободния пазар на електроенергия на „Булгартрансгаз“ ЕАД.
- Въведе се лимит на изминатите километри за автомобилите, респективно и на разхода за горива и паркинг, като за целта стриктно се следи за изпълнението на издадена заповед с приложение, в което автомобилите са разделени в 4 категории. Приложението се актуализира на всяко тримесечие и се утвърждава от Изпълнителния директор. За осъществяване на контрол на автопарка е внедрена GPS система. Също така зареждането с горива е задължително да е от по-нисък клас горива;
- Ремонта на автомобили се извършва от квалифицирани служители на Дружеството, като външни доставки на услуги се използват само в извънредни ситуации. С цел оптимизация на автомобилния парк, към момента са закупени два броя електрически автомобили и са изградени две станции за зареждане на територията на Централно управление, като през 2025 г. предстои закупуването и изграждането на нови такива;
- Ефективно се управляват запасите и складовите наличности с цел избягване на излишъци и загуби. За целта се извършва годишна инвентаризация, с цел осигуряване на точност на

наличностите. Също така в Дружеството е внедрен софтуер за управление на запасите, който предоставя информация в реално време за складовите наличности;

- Продължава ограничението на командировките в страната, като изпълномощените контролни лица издават заповед за командировка с цел прецизиране на степента на необходимост от реализирането на такава. Като мярка за повишаване ефективността при командировките са и ранните резервации на билети и настаняване, които дават възможност за по-ниски цени.
- Пощенските и куриерски услуги за изходящите от Дружеството документи се използват единствено за изпращане на документи, които е невъзможно да се изпращат по електронна поща или по факс;
- Абонамент на печатни издания не се извършва. Ползват се специализирани сайтове, е-мейли, организиране на презентации по необходими теми и др.;
- Персоналът се оптимизира, а същевременно се подобрява ефективността, чрез инвестиции в обучения, които имат за цел да повишат производителността на служителите, както и да насърчат личната им отговорност и ангажираност по отношение на контрола на разходите и използването на ресурсите в Дружеството. През 2024 г. продължи прилагането на мерките за наемане на постоянен трудов договор на служители с дължностни задължения и компетентност в областта на разработването и поддържането на софтуерни продукти, което води до икономия от закупуването и поддръжката на скъпи специализирани софтуерни продукти;

Индикатори за оценка на резултатите

Съгласно Раздел IV, Допълнителна разпоредба от Наредба №Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г.

Дружеството използва количествени и стойностни индикатори за измерване на икономичността, ефективността и ефикасността на извършваните разходи.

По смисъла на Наредбата:

- „Ефективност“ означава степента на постигане на целите чрез сравнение между действителни и очаквани резултати;
- „Ефикасност“ – постигане на максимални резултати с наличните ресурси;
- „Икономичност“ – постигане на необходимите резултати с минимални разходи, без компромис с качеството и при спазване на изискванията за качество на ресурсите.

➤ Индикатор за ефективност на разходите

Този индикатор показва колко приходи генерира Дружеството от единица разходи. Колкото по-висока е стойността му, толкова повече приходи генерира единица разход.

Този индикатор се изчислява по следната формула:

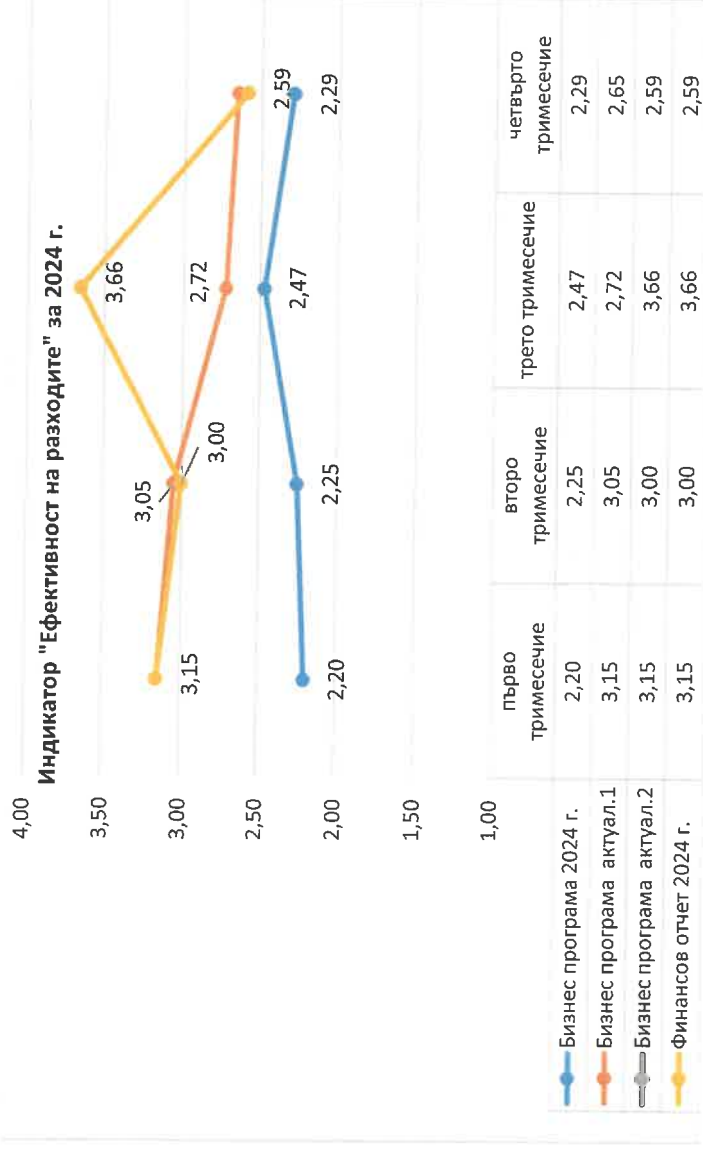
$$\text{Ефективност на разходите} = \text{приходи} / \text{разходи}$$

- Приходите включват всички приходи от дейността на Дружеството, записани в Годишния индивидуален финансов отчет на „Булгартрансгаз“ ЕАД.
- Разходите включват всички оперативни разходи – промени в наличността на готова продукция и незавършено производство, себестойност на продадените стоки,

технологични разходи, разходи за материали, разходи за външни услуги, разходи за възнаграждения на наети лица и други разходи за дейността, записани в Годишния индивидуален финансов отчет на „Булгартрансгаз“ ЕАД за 2024 г.

Резултати:

Съотношението на приходите и разходите през отделните тримесечия на 2024 г. е представено на следващата графика:

- Стойността на индикатора през всички тримесечия на 2024 г. е над 1, което означава, че на всеки 1 лв. разход, Дружеството е генерирало повече от 1 лв. приход.
- Най-висока стойност: 3,66 (трето тримесечие);
- Най-ниска стойност: 2,59 (четвърто тримесечие);
- Това потвърждава поддържане на висока оперативна ефективност и устойчива тенденция за нарастване на приходите.

➤ Индикатор „Оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги“

Чрез прилагане на разпоредбите на Закона за обществените поръчки и подзаконовите нормативни актове, „Булгартрансгаз“ ЕАД осигурява изборът на изпълнител да бъде извършван по конкурентен и прозрачен начин. По този начин, Дружеството оптимизира планираните разходи за дейностите, които се предвижда да бъдат изпълнени от външни изпълнители.

Индикаторът показва доколко предвидените разходи за доставки, строителство и услуги са оптимизирани в резултат от провеждане на обществена поръчка, съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки.

Този индикатор се изчислява по следната формула:

Оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги, в проценти =

[(стойност на сключените договори за доставки, строителство и услуги за периода / планирана стойност на обществените поръчки за доставка, строителство и услуги, за които има сключени договори за периода) – 1] * 100

Съгласно данните посочени по-горе достигнатите резултати по този показател са както следва:

$[(676\,385 \text{ хил. лв.} / (677\,002 \text{ хил. лв.}) - 1] * 100 = -0,09\%$

Резултат:

Отчетената незначителна разлика подчертава реалистично планиране и успешно договаряне на стойности, близки до прогнозните.

➤ Индикатор „Ефективност на технологичните разходи“

Технологичните разходи за природен газ, който се използва от Компресорните станции при дейностите по пренос и съхранение на природен газ, са един от ключовите разходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД. С цел оптимизиране на технологичните разходи, Комисията за енергийно и водно регулиране е издала решение, съгласно което технологичните разходи за пренос на природен газ не могат да бъдат повече от 2% от пренесените количества природен газ.

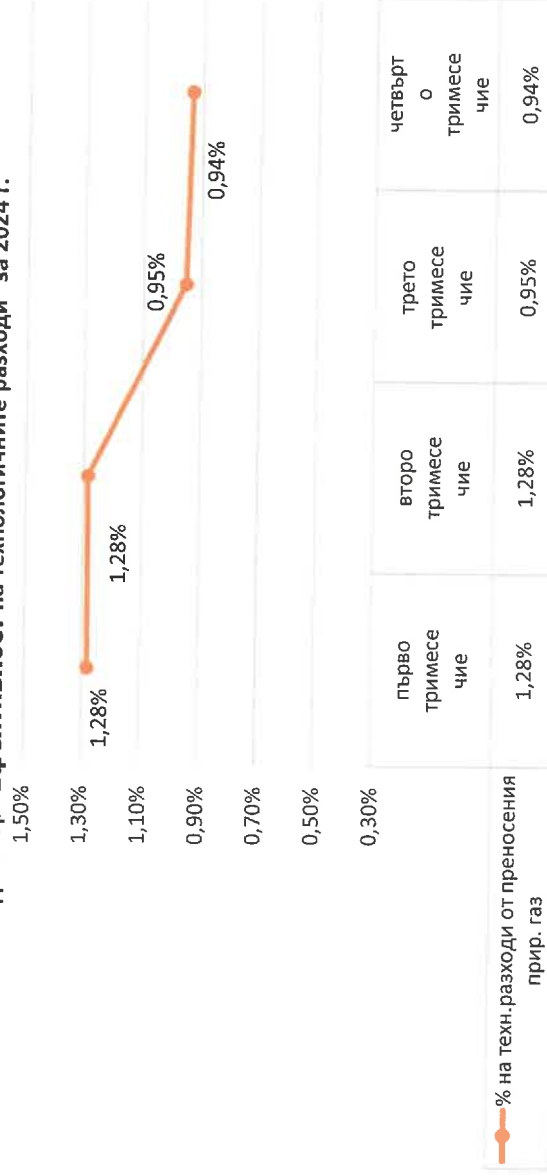
Този индикатор се изчислява по следната формула:

Ефективност на технологичните разходи = технологични разходи / пренесен природен газ

Настоящият индикатор се изчислява в калорийни единици (MWh) за отчетените технологични разходи и за отчетените пренесени количества природен газ.

Съотношението на пренесените количества природен газ към изразходваните технологични разходи през четирите тримесечия на 2024 г., е представено на следващата графика:

Индикатор "Ефективност на технологичните разходи" за 2024 г.

Резултати за 2024г.:

- Най-висока стойност: 1,28% (първо и второ тримесечие);
- Най-ниска стойност: 0,94% (четвърто тримесечие);
- Във всички тримесечия стойността остава под регулаторната граница, което показва добро управление на технологичните разходи.

Документът потвърждава, че „Булгартрансгаз“ ЕАД поддържа високо ниво на ефективност и контрол върху оперативните разходи, прилагайки системен подход за оптимизация в съответствие с нормативните изисквания. Постигнатите резултати демонстрират устойчиво управление, насочено към постигане на максимална стойност от използваните ресурси. Дружеството ще продължи прилагането на добри практики и допълнителни мерки с цел повишаване на ефективността и постигане на още по-добри икономически резултати в следващите отчетни периоди, както и контрол върху оперативните разходи, прилагайки системен подход за оптимизация в съответствие с нормативните изисквания.